

Cauza C-165/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

16 aprilie 2020

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgericht Berlin (Germania)

Data deciziei de trimitere:

30 martie 2020

Reclamant:

ET als Insolvenzverwalter der Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (AB KG)

Pârâtă:

Bundesrepublik Deutschland

Obiectul procedurii principale

Acțiune în anularea unei decizii privind alocarea certificatelor pentru aviație

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii, în speță interpretarea dispozițiilor Directivei 2003/87/CE, ale Directivei 2008/101/CE și ale Regulamentului (UE) nr. 2013/389; articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

1. Directiva 2003/87/CE și Directiva 2008/101/CE, raportate la considerentul (20) al Directivei 2008/101/CE, trebuie interpretate în sensul că se opun anulării unei alocări cu titlu gratuit a certificatelor pentru aviație unui operator de aeronave pentru anii 2018-2020, în cazul în care a avut loc alocarea pentru anii 2013-2020

și operatorul de aeronave și-a încetat activitatea în anul 2017 ca urmare a intrării în insolvență?

Articolul 3f alineatul (1) din Directiva 2003/87/CE trebuie interpretat în sensul că anularea deciziei de alocare după încetarea activităților de aviație ca urmare a intrării în insolvență depinde de continuarea acestor activități de către alți operatori de aeronave? Articolul 3f alineatul (1) din Directiva 2003/87/CE trebuie interpretat în sensul că activitățile de aviație sunt continuate atunci când drepturile de aterizare pe așa-numitele aeroporturi coordonate (sloturi) au fost vândute parțial (pentru zborurile pe rute scurte și medii ale societății aeriene aflate în insolvență) către alți trei operatori de aeronave?

2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

Prevederile articolului 10 alineatul (5), ale articolului 29, ale articolului 55 alineatul (1) litera (a), ale articolului 55 alineatul (3) și ale articolului 56 din Regulamentul 389/2013 sunt compatibile cu Directiva 2003/87/CE și cu Directiva 2008/101/CE și valabile în măsura în care se opun repartizării cotelor de emisie cu titlu gratuit, care nu au fost însă repartizate încă, în cazul în care operatorul de aeronave își încetează activitatea de zbor din cauza intrării în insolvență?

3. În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Directiva 2003/87/CE și Directiva 2008/101/CE trebuie interpretate în sensul că anularea unei decizii privind alocarea cu titlu gratuit a certificatelor pentru aviație este obligatorie din punctul de vedere al dreptului Uniunii?

4. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, , precum și în cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare este:

Articolul 3c alineatul (3a), articolul 28a alineatele (1) și (2) și articolul 28b alineatul (2) din Directiva 2003/87/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/410 trebuie interpretate în sensul că în ceea ce îi privește pe operatorii de aeronave cea de a treia perioadă de comercializare nu expiră la finalul anului 2020, ci abia în anul 2023?

5. În cazul unui răspuns negativ la a patra întrebare:

Drepturile operatorilor de aeronave la alocarea cu titlu gratuit de drepturi de emisii suplimentare pentru a treia perioadă de comercializare, după expirarea celei de a treia perioade de comercializare, pot fi realizate prin drepturi aferente celei de a patra perioade de comercializare, în cazul în care existența unui asemenea drept la alocare este stabilită pe cale judecătorească abia după finalul celei de a treia perioade de comercializare sau drepturile la alocare nerealizate se sting odată cu expirarea celei de a treia perioade de comercializare?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 2003/87/CE în vederea îmbunătățirii și extinderii sistemului comunitar de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră,

în special articolul 10a alineatele (19) și (20) din Directiva 2003/87, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2015/1814 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 octombrie 2015,

articolul 10a alineatele (19) și (20) din Directiva 2003/87, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/410 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2017,

articolul 3c alineatele (1), (2) și (3a), articolul 3f alineatele (1) și (8), articolul 28a alineatele (1), (2) și (4) din Directiva 2003/87, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/410,

articolul 10 punctul 5, articolul 29, articolul 55 alineatul (1) litera (a), articolul 56 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 389/2013 al Comisiei din 2 mai 2013 de creare a registrului Uniunii

Decizia 377/2013/UE din 24 aprilie 2013, Regulamentul (UE) nr. 421/2014 din 16 aprilie 2014 și Regulamentul (UE) 2017/2392 din 29 decembrie 2017

articolele 107 și 119 TFUE, precum și articolele 17 și 20 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Directiva 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 de modificare a Directivei 2003/87/CE pentru a include activitățile de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, considerentul (20)

Dispozițiile naționale invocate

Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (Legea privind comercializarea cotelor de emisie de gaze cu efect de seră, denumită în continuare „TEHG”), articolul 2 alineatul (6), articolul 9 alineatul (6), articolul 11 (astfel cum a fost modificată prin Legea din 15 iulie 2013) și articolul 11 alineatele (1) și (6) (astfel cum a fost modificată prin Legea din 18 ianuarie 2019), articolul 30

Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 [Regulamentul de alocare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră pentru perioada de comercializare 2013-2020 (denumit în continuare „ZuV 2020“)],

Verwaltungsverfahrensgesetz (Codul de procedură administrativă, denumit în continuare „VwVfG“), articolele 48 și 49

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (AB KG) (denumită în continuare „Air Berlin”) a avut calitatea de operator comercial de aeronave până în a doua jumătate a anului 2017 și era supusă sistemului de comercializare a cotelor de emisii. Prin decizia din 12 decembrie 2011, Deutsche Emissionshandelsstelle (Serviciul german de comercializare a cotelor de emisie) a alocat societății Air Berlin, pentru perioadele de alocare 2012 și 2013-2020, în total 28 759 739 de drepturi de emisie pentru aviație. Pentru anii 2013-2020, au fost alocate pentru fiecare an câte 3 174 922 de drepturi de emisie pentru aviație. Ca urmare a modificării efectuate prin Regulamentul (UE) nr. 421/214 în sensul excluderii zborurilor internaționale din sistemul de comercializare a cotelor de emisii pentru anii 2013-2016, prin decizia din 15 ianuarie 2015 Deutsche Emissionshandelsstelle și-a modificat parțial decizia de alocare emisă la 12 decembrie 2011 și a alocat 18 779 668 de drepturi de emisie pentru aviație. Această decizie de retragere este definitivă.
- 2 La 15 august 2017, Air Berlin a solicitat deschiderea procedurii de insolvență asupra patrimoniului propriu. Instanța competentă pentru procedura de insolvență a dispus administrarea provizorie a patrimoniului de către Air Berlin. La 28 octombrie 2017, Air Berlin și-a încetat oficial activitatea de zbor. Prin ordonanța din 1 noiembrie 2017 dată de instanța competentă pentru procedura de insolvență a fost deschisă procedura de insolvență principală. La 16 ianuarie 2018, ET a fost numit administrator judiciar.
- 3 La 28 februarie 2018, Deutsche Emissionshandelsstelle a emis pentru ET – în calitatea sa de administrator judiciar – o decizie care cuprindea în total cinci puncte. La punctul 1, s-a fost retras în parte decizia din 12 decembrie 2011, prin decizia de retragere din 15 ianuarie 2015, și s-au realocat pentru anii 2013-2020 12 159 960 de drepturi. La punctul 2, s-a retras parțial alocarea pentru perioada de alocare 2013-2020, în măsura în care depășea 7 599 975 de drepturi de emisie pentru aviație, după deducerea cotelor aferente perioadei de alocare 2012. S-a constatat că alocarea modificată pentru anii 2013-2017 a fost realizată complet și că pentru anii 2018-2020 nu se va realiza nicio alocare.
- 4 În motivare s-a arătat că retragerea de la punctul 1 este urmarea faptului că Regulamentul (UE) 2017/2392 exceptează zborurile internaționale pentru anii 2017-2020 de la obligația de restituire. Retragerea de la punctul 2 a rezultat din faptul că, potrivit propriilor sale declarații, după deschiderea procedurii

insolvenței, Air Berlin și-a încetat activitatea de zbor. Licența de operare UE a expirat la 1 februarie 2018.

- 5 Calea de atac administrativă formulată împotriva deciziei din 28 februarie 2018 a fost respinsă de Deutsche Emissionshandelsstelle prin decizia din 19 iunie 2018. Prin intermediul acțiunii sale, ET contestă în special punctul 2 din decizia din 28 februarie 2018 în forma deciziei de soluționare a căii de atac administrative.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 6 **Reclamantul** consideră că retragerea parțială de la punctul 2 din decizie nu se poate întemeia pe articolele 48 și 49 din VwVfG (retragerea unui act administrativ nelegal sau revocarea unui act administrativ legal), întrucât nici articolul 11 din TEHG și nici celelalte articole din TEHG nu conțin vreo dispoziție referitoare la anularea unei decizii de alocare deja adoptate în legătură cu un operator aerian. Și voința legiuitorului Uniunii se opune unei anulări a alocării. Considerentul (20) al Directivei 2008/101/CE prevede: „Operatorii de aeronave care își încetează activitatea ar trebui să primească în continuare cote până la încheierea perioadei pentru care li s-au alocat deja cote cu titlu gratuit.” Legiuitorul Uniunii a hotărât în mod neechivoc că dreptul la alocare va continua să existe. Potrivit reclamantului, acest lucru este de asemenea adecvat, deoarece cantitatea totală de cote de emisii alocate rămâne neschimbată. Reclamantul face trimitere la motivarea unui proiect de lege din 27 iunie 2018 privind adaptarea bazei juridice pentru dezvoltarea sistemului european de comercializare a cotelor de emisii. Viitoarea reglementare de la noul alineat (6) introdus la articolul 11 din TEHG cuprinde tocmai situația în litigiu din prezenta speță. Acest temei juridic nu există însă în prezent, ci va fi creat pentru viitor. Prin urmare, în prezent nu există niciun temei juridic corespunzător în acest sens.
- 7 În orice caz, Air Berlin a avut încredere, în mod legitim, în continuarea existenței deciziei de alocare și a vândut deja, în mare parte, în primăvara/vara anului 2017 drepturile de emisie pentru aviație care îi fuseseră repartizate în anul 2017. Această vânzare a avut loc întrucât societatea se aștepta și avea încredere în faptul că îi vor fi repartizate alte drepturi de emisie pentru aviație în următorii ani ai perioadei de comercializare a cotelor de emisii. De asemenea, încrederea în menținerea existenței deciziei de alocare este demnă de protecție. La momentul vânzării drepturilor de emisie pentru aviație repartizate în anul 2017, nu era previzibilă deschiderea insolvenței.
- 8 Conform celor cunoscute până în prezent de reclamant, societății Air Berlin i s-a refuzat în mod surprinzător, la 11 august 2017, ajutorul de finanțare solicitat, ceea ce a condus la insolvență. Chiar dacă insolvența ar fi fost previzibilă la momentul vânzării, încrederea societății Air Berlin ar fi fost în tot cazul demnă de protecție, dat fiind că din considerentul (20) deja citat al Directivei 2008/101 rezultă în mod neechivoc că Air Berlin ar fi putut să se aștepte la alocarea cotelor pentru perioada de alocare în curs chiar și în cazul încetării activității.

- 9 Toate aparatele de zbor din flota societății Air Berlin au fost închiriate de la diferite societăți de leasing. În cursul procedurii de insolvență și după deschiderea acestei proceduri, sloturile orare alocate societății Air Berlin, care sunt necesare în vederea folosirii, în anumite zile și la anumite ore („slots”), pentru decolare și aterizare, a infrastructurii aeroportuare de pe așa-numitele aeroporturi coordonate, au fost vândute, în cadrul vânzării unor valori patrimoniale, societăților Deutsche Lufthansa, Easyjet și Thomas Cook. Reclamantul nu știe dacă aceste societăți au folosit sloturile pe care le-au cumpărat în același mod în care acestea erau folosite anterior de Air Berlin sau dacă le-au alocat altor rute de zbor. Sloturile au fost vândute pentru operarea de zboruri pe rute scurte și medii.
- 10 În opinia reclamantului, continuarea activităților de aviație în sensul articolului 3f alineatul (1) din Directiva 2003/87 nu prezintă relevanță pentru chestiunea privind continuarea alocării de cote pentru operatorii aerieni. În plus, chestiunea privind momentul de la care se poate considera că există o astfel de continuare în sensul articolului menționat nu a fost clarificată până acum în jurisprudență.
- 11 Este de asemenea greu de înțeles de ce ar fi periclitat interesul general privind un comerț cu cote de emisii funcțional în cazul în care nu s-ar anula decizia de alocare și de ce ar fi Air Berlin favorizat în mod nejustificat în detrimentul altor operatori economici. Consideră că nu există pericol de denaturare a concurenței, deoarece Air Berlin nu mai participă la concurența de pe piață.
- 12 **Pârâta** învederează că articolele 48 și 49 din VwVfG reprezintă un temei juridic suficient pentru anularea alocării realizate pentru anii 2018-2020.
- 13 Alocarea pentru anii 2013-2020 s-a efectuat inițial în considerarea faptului că Air Berlin își va desfășura activitatea de aviație supusă obligației de comercializare a cotelor de emisie până în anul 2020. Din momentul în care și-a încetat definitiv operațiunile aeriene, Air Berlin nu a mai fost supusă sistemului de comercializare a cotelor de emisii și astfel domeniului de aplicare al TEHG. Odată cu expirarea licenței de exploatare, Air Berlin a încetat să mai aibă calitatea de operator de aeronave. Potrivit TEHG, dreptul la alocare depinde de existența obligației de comercializare a cotelor de emisii. Dreptul Uniunii nu se opune acestei prevederi. În Hotărârea din 28 februarie 2018, Trinseo Deutschland (C-577/16, EU:C:2018:127), Curtea a statuat în mod expres că o instalație este inclusă în sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră numai în cazul în care generează în mod nemijlocit emisii de CO₂. Potrivit acestei hotărâri, pot beneficia de alocarea cu titlu gratuit de cote de emisie numai instalațiile a căror activitate este inclusă potrivit articolului 2 alineatul (1) din Directiva 2003/87 în sistemul de comercializarea a certificatelor de emisii. Aceste raționamente se aplică *mutatis mutandis* și activităților de aviație.
- 14 În mod corespunzător, articolul 10 alineatul (5) din Regulamentul nr. 389/2013 prevede că în cazul unui operator de aeronave care nu mai operează zboruri incluse în sistemul de comercializare a cotelor de emisie, contul său a fost pus în starea „exclus”. Potrivit articolului 10 alineatul (6) din Regulamentul nr.

389/2013, dintr-un asemenea cont nu mai poate fi inițiat niciun proces, decât pentru perioada în care contul nu fusese încă pus în starea „exclus”. Articolul 56 alineatul (1) din Regulamentul nr. 389/2013 prevede că administratorul național indică, pentru fiecare operator de aeronave pentru anul respectiv, o alocare în tabelul național de alocare pentru aviație. Introducerea acestei prevederi în Regulamentul nr. 389/2013 este o dovadă a faptului că retragerea deciziilor de alocare trebuie să fie admisibilă.

- 15 Considerentul (20) al Directivei 2008/101 este în contradicție cu sistemul de comercializare a cotelor de emisie. Acest considerent a fost redactat din punct de vedere temporal anterior adoptării Regulamentului nr. 389/2013 cu care este în mod neechivoc în contradicție și nu a mai fost preluat în Regulamentul nr. 421/2014 din 16 aprilie 2014 și nici în Regulamentul 2017/2392 din 13 decembrie 2017, prin intermediul căroră Directiva 2003/87 a fost modificată în privința transportului aerian.
- 16 Reclamantul nu se poate întemeia, în opinia părâtei, nici pe încrederea legitimă a Air Berlin. O eventuală încredere este demnă de protecție numai în cazul în care, la vânzarea cotelor care i-au fost alocate pentru anul 2017, Air Berlin ar fi putut porni de la premisa că va mai obține alocarea și dacă își va înceta activitatea. O asemenea premisă nu este susținută nici de regulile privind alocarea, nici de comportamentul părâtei. De asemenea, retragerea ține seama de interesul general. Principiul dreptului de comercializare a cotelor de emisie ar fi eludat în cazul în care aceste drepturi ar fi introduse pe piață. Prin aceasta s-ar denatura prețul pieței.
- 17 Pârâta consideră că menținerea alocării în situația încetării activităților aeriene nu este compatibilă cu interdicția privind ajutoarele prevăzută la articolul 107 TFUE, cu principiul unei economii de piață deschise în care concurența este liberă potrivit articolului 119 alineatul (1) TFUE, cu dreptul de a desfășura o activitate comercială potrivit articolului 1[6] din cartă și cu principiul egalității consacrat la articolul 20 din cartă.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 18 **Prima întrebare** are drept scop clarificarea semnificației considerentului (20) al Directivei 2008/101. Instanța de trimitere consideră că în dreptul derivat nu există nicio dispoziție concretă contrară conținutului acestui considerent. În opinia instanței, păstrarea drepturilor de emisie pentru aviație în condițiile încetării activității nu reprezintă o concluzie convingătoare.
- 19 Potrivit jurisprudenței Curții, la interpretarea Directivei 2003/87 trebuie ținut seama și de obiectivele urmărite de reglementare. Obiectivul principal al directivei îl constituie protecția mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Alocarea cu titlu gratuit a cotelor de emisie se înscrie în cadrul unui regim specific de norme tranzitorii, care derogă de la principiul potrivit căruia cotele de emisie trebuie alocate potrivit mecanismului de licitare, instituit la articolul 10 din Directiva 2003/87 (a se vedea Hotărârea din 20 iunie 2019, ExxonMobil

Deutschland, C-682/17, EU:C:2019:518, punctele 71 și 82, precum și Hotărârea din 28 iulie 2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, punctul 39 și jurisprudența citată). În lipsa unei dispoziții în dreptul derivat este însă necesar ca această chestiune să se clarifice în sfârșit de către Curte, în lumina obiecțiilor ridicate de pârâtă cu privire la interdicția ajutoarelor de stat potrivit articolului 107 TFUE, a principiului unei economii de piață deschise în care concurența este liberă prevăzut la articolul 119 alineatul (1) TFUE și a articolelor 1[6] și 20 din cartă.

- 20 În ceea ce privește continuarea activităților de aviație despre care este vorba la articolul 3f alineatul (1) din Directiva 2003/87, până în prezent nu s-a clarificat ce înseamnă o continuare în sensul acestei dispoziții și nici dacă păstrarea drepturilor de emisie pentru aviație alocate depinde de împrejurarea dacă activitățile de aviație au fost continuate integral sau parțial în sensul dispoziției menționate.
- 21 În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, **a doua întrebare** are drept scop clarificarea interpretării și a validității prevederilor articolului 10 alineatul (5) și ale articolelor 29, 55 și 56 din Regulamentul nr. 389/2013. Aceste articole se referă la consecințele încetării activității unui operator de aeronave în raport cu starea contului și cu transferul certificatelor în cont.
- 22 **A treia întrebare**, prin intermediul căreia trebuie să se clarifice aspectul dacă anularea unei decizii de alocare în cazul încetării activităților de zbor este obligatorie din punctul de vedere al dreptului Uniunii, este relevantă pentru o interpretare conformă cu dreptul Uniunii a dispozițiilor naționale de la articolele 48 și 49 din VwVfG privind retragerea și revocarea actelor administrative. În cazul în care răspunsul la a treia întrebare este afirmativ, acest lucru va produce efecte atât asupra reglementării naționale în ceea ce privește marja de apreciere recunoscută autorităților la articolele 48 și 49 din VwVfG, cât și în privința momentului de la care decizia de alocare poate sau trebuie să fie anulată.
- 23 Cea de a patra și cea de a cincea întrebare preliminară sunt pertinente pentru soluționarea cauzei, în cazul în care în prezenta procedură judiciară nu se poate pronunța o hotărâre definitivă înainte de sfârșitul celei de a treia perioade de comercializare.
- 24 Cea de a treia perioadă de comercializare expiră la 31 decembrie 2020 pentru operatorii instalațiilor supuse obligației de comercializare a cotelor de emisie. Dispozițiile articolului 28b alineatul (2) din Directiva 2003/87 și ale articolului 11 alineatul (1) din TEHG, astfel cum a fost modificată la 18 ianuarie 2018, ridică întrebarea dacă în privința operatorilor de aeronave – spre deosebire de operatorii de instalații – sfârșitul anului 2020 nu produce niciun efect asupra drepturilor la alocare neacordate la acest moment.
- 25 Prin intermediul **cele de a patra întrebări** trebuie să se clarifice momentul la care expiră cea de a treia perioadă de comercializare pentru operatorii de aeronave.

- 26 În cazul în care la a patra întrebare se răspunde în sensul că a treia perioadă de comercializare expiră la 31 decembrie 2020 și în privința operatorilor de aeronave, instanța consideră că pentru soluționarea cauzei este pertinent răspunsul la **a cincea întrebare**.
- 27 Potrivit jurisprudenței instanțelor germane, expirarea primei și a celei de a doua perioade de comercializare a avut ca efect imposibilitatea de realizare până la data de 30 aprilie a anului care urmează după expirarea perioadei de comercializare a drepturilor la alocare neacordate și stingerea acestora ca efect al lipsei unei dispoziții tranzitorii exprese din dreptul național. În dreptul național nu există nici pentru cea de a treia perioadă de comercializare o dispoziție tranzitorie pentru drepturile la alocare invocate în instanță și neacordate. Această lipsă a unei dispoziții tranzitorii naționale a fost argumentată prin aceea că normele pentru alocarea cu titlu gratuit a drepturilor pentru perioada de comercializare 2021-2030 sunt prevăzute în mod exhaustiv în Regulamentul Uniunii Europene privind alocarea și că compensarea de la o perioadă la alta a drepturilor la alocare este permisă numai în cazul în care acest lucru este prevăzut în Regulamentul Uniunii Europene privind alocarea pentru cea de a patra perioadă de comercializare.
- 28 Instanța de trimitere este în favoarea unei aprecieri europene unitare a drepturilor la alocare neacordate. Aceasta subliniază că nu există nicio prevedere expresă în acest sens nici în Directiva 2003/87, nici în Decizia 2011/278. În plus, nici în Regulamentul delegat (UE) 2019/331 al Comisiei din 19 decembrie 2019 (JO 2019, L 59, p. 8, Regulamentul Uniunii Europene privind alocarea) adoptat între timp nu există nicio prevedere referitoare la compensarea de la o perioadă la alta a drepturilor la alocare, de exemplu sub forma unei rezerve pentru acordarea lor în conformitate cu jurisprudența.
- 29 Există o rezervă numai pentru instalațiile nou-intrate potrivit articolului 10a alineatul (7) din Directiva 2003/87 și articolului 18 din Regulamentul Uniunii Europene privind alocarea, precum și o rezervă specială pentru operatorii de aeronave potrivit articolului 3f din Directiva 2003/87. Dispoziția de la articolul 13 din Directiva 2003/87 privind valabilitatea certificatelor nu face referire la problema emisiilor nealocate până la finalul celei de a treia perioade de comercializare. Potrivit considerentului (7) al Deciziei (UE) 2015/1814 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 octombrie 2015, certificatele care nu au fost alocate instalațiilor în temeiul articolului 10a alineatul (7) din Directiva 2003/87/CE și al articolului 10a alineatele (19) și (20) din această directivă („certificatele nealocate”) ar trebui plasate în rezervă în 2020. Instanța de trimitere consideră că considerentul (7) susține faptul că trecerea de la a treia la a patra perioadă de comercializare nu are drept rezultat stingerea drepturilor la alocare suplimentară nerealizate până la acel moment. Cu toate acestea, nu există nicio prevedere clară referitoare la soarta drepturilor la alocare suplimentară neacordate până la sfârșitul celei de a treia perioade de comercializare.
- 30 Această chestiune se ridică în mai multe proceduri aflate pe rolul instanței de trimitere și al altor instanțe naționale. Întrucât nu va fi posibilă, în toate cazurile,

pronunțarea unei hotărâri definitive până la sfârșitul perioadei de comercializare și pentru că, având în vedere jurisprudența de până acum, exploatorii de instalații se tem că drepturile lor la alocare se vor stinge, la instanță s-a anunțat deja formularea unor acțiuni în constatarea drepturilor la alocare. În astfel de proceduri de urgență, instanța nu poate să anticipeze dacă va fi necesară o decizie a Curții pentru clarificarea acestei probleme.

- 31 Instanța de trimitere solicită Curții să clarifice problema privind efectele expirării celei de a treia perioade de comercializare asupra viitorului drepturilor la alocare neacordate până la acest moment, independent de răspunsul la celelalte întrebări preliminare, întrucât este vorba despre o problemă de principiu care se ridică în toate procedurile judiciare pendente în Uniune referitoare la alocarea de cote de emisii suplimentare și care necesită o clarificare urgentă pentru securitatea juridică și pentru aplicarea unitară a normelor de drept al Uniunii în materia comercializării cotelor de emisii.